

ЕСЕЇСТИКА

DOI <https://doi.org/10.37406/3041-1378/2026-6-16>

Юлія Торяник

ЕКЗЕГЕТИЧНИЙ РОЗБІР МІСЦЯ ПИСАННЯ НОВОГО ЗАПОВІТУ

*«Та ще більшу благодать дає, через що й промовляє:
Бог противиться гордим, а смиренним дає благодать».*
(Як. 4:6)

Вступ

Текст Якова я обрала для розбору з двох причин. По-перше, це мій улюблений вірш, а по-друге, в цьому вірші міститься істина, яка повинна торкнутися кожної віруючої людини, а саме: як ми ставимось до Бога, до себе та інших. Цей текст лаконічно, але дуже сильно викриває одну з головних духовних проблем людства – гордість – і водночас показує шлях Божого благословення через смирення. У сучасному світі, який заохочує самозвеличення, прагнення успіху та повсякчасне «я», слово «смирення» звучить особливо актуально. А ще, на мою думку, нагадує про справжню природу Божої благодаті.

1. Історичний фон

Послання, яке я досліджую, було написано приблизно в середині I століття нашої ери апостолом Яковом та адресовано *«дванадцятьом племенам, які розпорошені»* (Як. 1:1). Церква в той час перебувала під тиском зовнішніх випробувань і внутрішніх конфліктів. Автор порушує теми заздрості, сварок, світських бажань та лицемірства у вірі (Як. 4:1-5), і саме в цьому контексті він показує, що причиною всього є гордість. Тому Яків цитує відому істину з Притч 3:34: *«З насмішників Він насміхається, а покірливим милість дає».*

2. Біблійний і літературний контекст

Розділ 4 книги Якова починається з викриття конфліктів і пожадливістей у серцях віруючих (*«Звідки війни та сvari між вами? Чи не звідси, від ваших пожадливістей, які в ваших членах воюють?...»*). Далі Яків показує, що любов до світу – це ворожнеча проти Бога (*«...чи ж ви не знаєте, що дружба зо світом то ворожнеча супроти Бога? Бо хто хоче бути світові приятелем, той ворогом Божим стається...»*), і вже в шостому вірші звучить надія: попри гріховність, Бог *«більшу дає благодать»*. І ця благодать приходить не до всіх, а лиш до тих, хто смиряє себе. Цей принцип неодноразово підтверджується в різних місцях Писання: Притчі 3:34 (*«З насмішників Він насміхається, а покірливим милість дає»*), 1 Петра 5:5 (*«бо Бог противиться гордим, а смиренним дає благодать!»*), Матвія 23:12 (*«Хто бо підноситься, буде понижений, хто ж понижується, той піднесеться»*). Я вважаю, – усі ці тексти зміцнюють думку, що смирення – ключ до Божої ласки, а гордість – причина падіння.

3. Тлумачення для сучасного читача

У сучасному контексті цей вірш, на мою думку, кидає виклик християнам, які часто борються з гордістю в прихованій формі – у бажанні контролювати, в потребі бути правим, у прагненні визнання. Благодать Божа, про яку йдеться, – це не лише прощення, а й сила жити побожно. Але вона не приходить до тих, хто покладається на себе. Я впевнена, що смирення – це визнання своєї залежності від Бога, готовність служити іншим, приймати докори й навчання. Тобто це активна позиція, а не просто внутрішнє почуття.

Висновок

Для мого особистого життя цей текст – нагадування, що без смирення я не можу жити в повноті Божої благодаті. На практиці – це означає навчитись просити вибачення, слухати інших, визнавати свої слабкості й більше покладатись на Бога, ніж на власні сили. У служінні – це заклик будувати спільноту не на власних амбіціях, а на любові й покорі. Тільки тоді, коли християни смиренно служать одне одному, Божа благодать справді може діяти в повній мірі.